

Către: **Dlui Victor Parlicov, Ministru, Ministerul Energiei**

Nr. 29/23-EC din 02 mai 2023

Ref: proiectul de lege pentru modificarea Legii 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice demarate pentru modificarea Legii 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și prezintă anexat propunerile comunității EBA reieșind din dezideratul de dezvoltare a energiei sustenabile prin măsuri de eficiență energetică și **promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile**. Apreciam deschiderea ministerului pentru a dezbate aceste subiecte prioritare în vederea identificării celor mai optime soluții cu impact cât mai redus asupra consumatorului final.

Comunitatea de afaceri își menține poziția legată de necesitatea imperativă de a asigura predictibilitate, transparență și nediscriminare în procesul legislativ, considerând că Guvernul trebuie să controleze prin mecanisme eficiente nivelul impactului asupra tarifului la energie electrică, asigurând o dezvoltare sustenabilă a sectorului.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung al sectorului energetic al Republicii Moldova.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 079188919

Anexă: propuneri amendamente EBA

Prevederea	Propunerea	Argumentarea
prevederile pct. 1 cu indicele 2	Se propune: 1. De a redenumi din "cont bancar dedicat" în "cont bancar destinat", dat fiind faptul că sistemul bancar din Republica Moldova operează cu această terminologie.	Ar mai putea fi și alte activități? În cazul în care furnizorul central de energie va opera cu transferuri de mijloace financiare din activități altele decât cele indicate la lit. a, b, c, care vor fi acțiunile Băncilor la care furnizorul central de energie are deschise conturi? (se vor refuza transferurile? Nu se va deschide cont pentru alte activități?). 2. La conturile deschise furnizorilor centrali de energie colectarea mijloacelor bănești la conturile deschise destinate, se va efectua doar prin virament?
„Articolul 32 ¹ . Garanțiile de origine pentru producătorii eligibili	Sintagma: <i>Prin derogare de la alin. (3), furnizorii de energie electrică pot fi obligați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să cumpere o cotă definită de garanții de origine la prețul stabilit de Agenție pe baza prețului garanțiilor de origine pe piața europeană. O astfel de obligație va fi impusă în mod transparent și egal între toții furnizorii de energie electrică.</i> Propunem a fi exclusă.	La ce servește atunci acest mecanism de susținere? Vor fi obținute venituri din garanții de origine și de la alți participanți la piață sau care sunt așteptările? Ar trebui să fie reevaluat mecanismul de sprijin acordată producătorilor eligibili. Pe de o parte, producătorii eligibili au suport prin asigurarea unui preț de vânzare a energiei electrice cu obligațiile corespunzătoare de cumpărare a energiei în cauză pentru FCEE și furnizorii care deserveșc consumatori finali. Prin această propunere de completare a legii se adaugă aparent un mecanism suplimentar de sprijin, care complică fluxurile financiare în sector, pe de o parte, costuri suplimentare (-) pentru furnizori de a cumpăra garanțiile de origine, care vor fi deduse (+) din costurile FCEE și respectiv din costurile de cumpărare a energiei în cauză pentru furnizorii care deserveșc consumatori finali. Așteptările spre final sunt ca costurile suplimentare pentru furnizori să fie compensate cu costuri mai mici de cumpărare a energiei de la FCEE.
Articolul 34: La alin. (2), lit. b) 6)	Propunem următoarea redacție: (6) Producătorul eligibil poate renunța cel puțin pentru o lună calendaristică oricând la contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile fără cu drept de revenire asupra deciziei de renunțare.	În o piața liberă considerăm că producătorilor eligibili urmează singuri să decidă dacă vinde energia în piață ori la FCEE, similar ca și în cazul consumatorilor finali, care pot să iasă în piața liberă și să revină înapoi la furnizorul reglementat atunci când consideră oportun. Totodată, pe de o parte, conform celor specificate în această lege avem suportul și îndemnarea de a dezvolta surse regenerabile de energie. Dar, dacă se menține obligația pentru acești producători de a rămâne blocați sub umbrela furnizorului central,

		atunci aceasta nu mai este un suport, ci o limitare care reduce sau chiar anulează stimulentele de dezvoltare a energiei verzi. Drept urmare, considerăm că mecanismul de suport ar urma să fi privit ca o opțiune asiguratorie pusă la dispoziția producătorilor din surse regenerabile și nu sub forma unei obligații restrictive.
Articolul 34: La alin. (2), lit. b) 7) și 8)	Propunem a fi excluse	Vezi comentariul de la Articolul 34: La alin. (2), lit. b) 6)
Articolul 34: La alin. (2), lit. b) 9)	Propunem un aliniat nou: c) înaintează propunerea de modificare la Codul Fiscal cu privire la scutirea de TVA cu drept de deducere la importul echipamentelor utilizate pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile și care au o durată de fabricație ce nu depășește 48 de luni.	Considerăm că scutirea de TVA ar veni în susținerea producătorilor de energie din surse regenerabile ce aduc echipamente noi, mai ales având în vedere că unii dintre acești producători ar putea să vândă energia electrică în condiții de piață.
Articolul 38 ³ . Contracte asiguratorii pe termen lung	Propunem următoarea redacție: b) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat este nou și nu are o dată de fabricație mai veche de 48 luni la momentul punerii în funcțiune; c) prețul de contract este mai mic decât 75% din tariful fix stabilit de ANRE tariful fix stabilit de ANRE în dependență de tehnologie. Prețul stabilit se ajustează anual, în dependență de valoarea tariful fix ajustat de ANRE.;	Considerăm că pentru acești producători urmează să fie specificată o limită a duratei de fabricație similară celei pentru producătorii mari din surse regenerabile conform art.35 alin.(6), art.37 alin.(2) și art.382 alin.(3).
Articolul 39 alin. (3 ¹): „ (3 ¹) Centrala electrică trebuie să fie echipată, la ieșirea din inverter, cu echipament de măsurare, instalat din contul	Se propune excluderea acestuia	Pentru cantitatea de energie generată lunar, OSD trebuie să citească echipamentele de măsurare instalate la ieșirea din inverter, după cum este specificat la alin.(31) din acest articol. Însă, ținând cont că invertoarele nu sunt amplasate în locuri accesibile pentru personalul OSD, această activitate de citire devine practic o misiune imposibilă (mai ales în cazul consumatorilor casnici, care nu vor fi prezenți și respectiv nu vor asigura accesul în orele de lucru când este

<p>consumatorului final, deținător al centralei electrice, care să înregistreze cantitatea de energie electrică generată de centrala electrică respectivă.”</p>		<p>efectuată citirea). Dar chiar și dacă consumatorii finali vor fi prezenți și vor asigura accesul pentru citire, aceasta duce la creșterea timpului de citire a echipamentelor de măsurare, iar drept urmare duce la creșterea costurilor cu citirea echipamentelor de măsurare. Pentru ca OSD sa poată citi indicațiile echipamentelor de măsurare cu privire la energia electrică generată, aceste echipamente urmează să fie instalate în locuri accesibile pentru citire, alături de echipamentele de măsurare care reflectă schimburile de energie cu rețeaua electrică.</p> <p>Nu este necesar din punct de vedere tehnic. În cazul în care se necesită determinarea energiei electrice produse de astfel de centrale, companiile ar putea aplica tehnici de estimare a energiei electrice generate și nu prin implementarea unor elemente adiționale.</p> <p>Cum se va proceda cu consumatorii finali care au instalat deja asemenea centrale electrice? Pentru acești consumatori de asemenea se va cere instalarea echipamentelor de măsurare la ieșirea din inverter? Ce se va întâmpla dacă consumatorii existenți nu vor instala echipamentele de măsurare în cauza?</p>
<p>Articolul 39². Schema de sprijin pentru autoconsumatorii de energie electrică din surse regenerabile (1)</p>	<p>Se propune completarea cu: c) dacă soldul monetar este mai mare decât valoarea energiei consumate din rețea pentru aceeași perioadă de facturare, soldul este transferat în următoarea perioadă de facturare.</p>	<p>Nu este clar care este totuși modul de tranzacționare a excesului de energie pentru autoconsumatori, cel specificat la art.391 alin.(1) lit.e) (surplusul de energie electrică (kWh) care depășește energia electrică consumată nu este compensat), sau cel specificat la acest articol (soldul monetar (Lei) al autoconsumatorului este pozitiv, acesta este anulat)?</p> <p>Totodată, considerăm că este incorectă abordarea de anulare a soldului monetar, din care motiv a fost eliminată limitarea utilizării soldului monetar în decurs de 12 luni cu anularea soldului respectiv după expirarea perioadei de 12 luni.</p>
<p>Articolul 40. Informații cu privire la echipamente și sisteme</p>	<p>Se propune completarea cu: (3) Deținătorii instalațiilor de producere a energiei electrice conectate la rețelele de distribuție, cu o capacitate mai mare de 200 kW sunt obligați să instaleze sisteme de transmitere a datelor cu privire la activitatea</p>	<p>Se va completa pentru ca OSD sa aibă posibilitatea de a include aceste prevederi în AR sau inclusiv pentru acei care deja s-au racordat. Necesitate pentru a putea îndeplini cele specificate la art.40 (2).</p>

	de producere în timp real și să asigure transmiterea acestora către Operatorii sistemelor de distribuție.	
44. Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii 5) a)	Se propune utilizarea sintagmei 7 zile lucrătoare	Considerăm că termenul trebuie să fie specificat în zile lucrătoare, deoarece în caz contrar aceasta ar presupune practic activitatea on-line a OSD ceea ce va duce la costuri suplimentare.
44. Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (13) În vederea promovării energeticii distribuite și încurajării investițiilor în capacități mici de generare a energiei electrice din surse regenerabile:	<p>Se propune completarea cu:</p> <p>a) furnizorii pot semna contracte în baza mecanismului contorizării nete a energiei electrice, conform art. 39, până la atingerea cotei stabilite dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026;</p> <p>b) consumatorii finali care au semnat contracte în baza mecanismului contorizării nete în limitele specificate la lit. a) vor beneficia de acest mecanism până la 31.12.2030.</p>	Consideram ca condițiile nu pot fi schimbate atât de rapid, când a fost promovat acest mecanism prin lege urma sa fie specificat si un termen limită de aplicare pentru ca acești consumatori sa își evalueze recuperarea investiției.